

Veronika Š. píše o Tanci Praha 2010 (No. 1)

Jelikož Tanec Praha není festival „koncentrovaného typu“ (je rozprostřen do regionů a do celého června), nemohu podávat tak pikantní zprávy jako drahý kolega Varyš z Divadelní Flory. Borůvkové pivo v Ponci netočí (netočí tam žádné pivo), budu tedy bezpečně a střizlivá projíždět Ekolem, které si Tanec Praha letos zvolil za oficiální dopravní prostředek, taneční červnovou Prahu.

Akrobatická dvojčata

Druhý zahajovací večer se nesl v duchu sudých čísel a jejich symboliky. Hlavním programem bylo představení **Twins** (Dvojčata) maďarského tanečního souboru Compagnie Pál Frenák, v níž Kristóf Várnagy a László Major představili vizuálně podivnou a groteskně děsivou pohybovou hříčku, která svou formou úspěšně nabourává jakékoliv vžitě představy o propojení tance, pohybového divadla, světelného designu a zde navíc z velké části i akrobacie. Choreografie Pála Frenáka jsou typické propojováním protikladných tanečních metod. Kombinuje klasický tanec s moderním, nebo mimu s pohybovým divadlem a znakovou řečí.

Invenční prvky tohoto typu byly patrné i v inscenaci Twins, v níž tematicky odkazuje k fenoménu dvou fyzicky stejných bytostí, jež spolu zápasí o dominanci a nadvládu nad druhým. Téma boje, dokazování si nadřazenosti a zároveň popření sebe sama s vůlí oddat se svému druhému já jsou patrné v technicky precizně provedených pohybových kracích obou tanečnicků, které si zároveň dovolím označit za akrobaty, neboť fyzické výkony, které v této inscenaci provádějí, jdou mnohdy za přirozené fyzické hranice lidského těla. Nebojím se dokonce i říci, že Twins v choreografii Pála Frenáka dostávají jistý nádech novocirkusovosti založené na kontorsionistice – Várnagy i Major si navzájem proplétali končetiny, prolamovali těla, natahovali nohy za hlavu, kroutili se do deformovaných pozic doslova jako hadí muži. Akrobatické obrazy velmi zřídka narušovala pantomimická akce, která byla vizuálně umírněná, zvláště co se osvětlení týče, a soustředila se na detailní a dokonale synchronizované pohyby rukou (doslova jako znaková řeč) a mimiku bíle nalíčené tváře. Přesná souhra, pevně držené tempo a bravurně zvládnutá technika však nakonec byli jediná pozitiva představení Twins, jejichž výrazová a tematická prázdnota se umně skrývá v dokonalé, na odiv dávané a překvapující technice, roztržštěné do dynamicky zběsilých obrazů.

Site-specific v kalužích

Spolupráce chilského choreografa Sebastiana Belmara a tří tanečnicků z DOT504 dala vzniknout krátké, zato však působivé, i když bezejmenné taneční site specific performance. Ta ve srovnání s Twins, za nimiž uzavřela druhý zahajovací večer, nechtěla uchvacovat precizní technikou, ale naopak silným výrazem a napětím. Nechci zde srovnávat či povyšovat site-specific, který spíše připomíná work in progres projekt, s náročnou kompozicí Twins, nicméně živočišnost a energie, kterou do provedení vložili všichni čtyři aktéři (Sebastian Belmar, Lenka Vágnerová, Michaela Ottová, Pavel Mašek) byla vskutku zábavná. Podle programu měl být projekt inspirován mandalou, kosmickým diagramem, jenž představuje celistvost, vesmír a zároveň nás upomíná na svět nejen uvnitř našeho těla a mysli, ale i za jejich hranicemi. Samotný obrazec je na místě vytvářen pohyby čtyř tanečnicků, kteří se vztahují ke čtyřem hlavním bodům, světovým stranám. Takové vysvětlení podává program, nicméně nonverbální expresivní charakter tanečního umění umožňuje divákovi vlastní výklad, a i kdyby se nevztahoval k mandale, nebude chybný.

Sebastian Belmar, který byl řídícím článkem projektu, zasadil velmi kontaktní a mnohdy až bojový tanec mezi kamenné zdi nádvoří divadla Ponec. Hlavní dějištěm byla deštěm promáčená hlína a kaluže (nečekaný déšť vytvořil akční prostředí), v nichž se postupně všichni tanečníci vymáčeli, neb značná část tanečních figur se odehrávala v kontaktu se zemí. Cákající voda a bahnem umazaná těla působila efektně a tematicky zapadala do bojové atmosféry celé choreografie.